

REPUBLIKA HRVATSKA
Visoki trgovački sud Republike Hrvatske
Berislavićeva 11, Zagreb

Poslovni broj: 65 Pž-4501/2020-2

R E P U B L I K A H R V A T S K A

R J E Š E N J E

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Dubravke Matas, predsjednika vijeća, Lenke Ćorić, suca izvjestitelja i Mladena Šimundića, člana vijeća, u stečajnom postupku nad stečajnim dužnikom GORUP d.o.o. u stečaju, Klanjec, Tomaševac 2, OIB 59013770221, odlučujući o žalbama sudionika u dražbi DARIJA SAJKA, vlasnika OPG Darijo Sajko, Vukovarska 170, Čađavica, OIB 10482783325, kojeg zastupa punomoćnik Sara Vukušić, odvjetnik u Zagrebu i TIHOMIRA GRĐANA iz Slatine, Matije Gupca 207, OIB 37080595172, kojeg zastupa punomoćnik Tomislav Profozić, odvjetnik u Zagrebu, protiv rješenja Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj St-691/2016-210 od 16. rujna 2020., u sjednici vijeća održanoj 4. studenog 2020.

r i j e š i o j e

I. Odbija se žalba Tihomira Grđana i potvrđuje rješenje Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj St-691/2016-210 od 16. rujna 2020. u točkama VI. i VII. izreke.

II. Ukida se rješenje Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj St-691/2016-210 od 16. rujna 2020. u točkama VIII. i IX. izreke bez potrebe vraćanja na ponovan postupak.

Obrazloženje

Rješenjem Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj St-691/2016-210 od 16. rujna 2020. objavljeno je nevažećim rješenje o dosudi poslovni broj St-691/2016-168 od 23. lipnja 2020. kojim su nekretnine upisane u zemljišne knjige Općinskog suda u Virovitici, Zemljišnoknjižni odjel Slatina u zk. ul. br. 35 k.o. 323217 Gornja Bukovica (pravilno bi bilo da je objavljena nevažećom prodaja tog dijela imovine stečajnog dužnika) dosuđene ponuditelju Tihomiru Grđanu iz Slatine za cijenu od 293.702,50 kn i te nekretnine dosuđene idućem najpovoljnijem ponuditelju Igoru Živkoviću iz Slatine za cijenu od 288.702,50 kn koji je dužan uplatiti razliku između uplaćene jamčevine i kupovnine u roku osam dana od pravomoćnosti rješenja (točke I. do III. izreke), određeno da na tim nekretninama prestaju sva upisana i neupisana prava, tereti i zabilježbe i određuje upis njihovog brisanja, te naloženo zemljišnoknjižnom sudu provođenje upisa rješenja o dosudi nakon što postane pravomoćno i na temelju potvrde da je kupac položio kupovninu (točka IV. i V. izreke). Točkom VI. izreke rješenja određeno je da će se iz položene jamčevine ponuditelja Tihomira Grđana u iznosu od 913,50 kn namiriti troškovi nove prodaje i naknaditi razlika između kupovnine postignute na prijašnjoj i novoj prodaji, a točkom VII. naloženo je Financijskoj agenciji prijenos jamčevine

u iznosu od 913,50 kn, položenu od strane uplatitelja Tihomira Grđana na sudski depozit. Točkom VIII. izreke Tihomir Grđan kažnjen je novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 zbog teže zlouporabe procesnih ovlaštenja, a točkom IX. novčanom kaznom u istom iznosu kažnjen je i Darijo Sajko iz Čađavice vlasnik OPG Darijo Sajko također zbog teže zlouporabe procesnih ovlaštenja. Za oba sudionika određeno je da su kazne dužni platiti u roku osam dana od pravomoćnosti rješenja u korist Državnog proračuna Republike Hrvatske.

Protiv tog rješenja žalbe su podnijeli sudionici u dražbi Darijo Sajko i Tihomir Grđan.

Darijo Sajko pobija rješenje u točki IX. njene izreke zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 2. točke 11. Zakona o parničnom postupku, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava. U žalbi u bitnome navodi da je on samo jednom sudjelovao na elektroničkoj dražbi, pa nije mogao zloupotrijebiti svoja procesna ovlaštenja podizanjem cijene 62 puta. kako to obrazlaže prvostupanjski sud u pobijanom rješenju, dok je razlog zbog kojega nije uplatio kupovninu u ostavljenom roku izvanredna situacija prouzrokovana pandemijom Covid-19 koja je uzrokovala značajne promjene na gospodarskom tržištu i zbog čega je bio objektivno spriječen platiti kupoprodajnu cijenu. Oспорava i visinu novčane kazne i predlaže da ovaj žalbeni sud uvaži žalbu i ukine pobijani dio rješenja.

Tihomir Grđan, pak, pobija rješenje u točkama VI., VII i VIII. izreke također zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 2. točke 11. Zakona o parničnom postupku, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava. U žalbi najprije iznosi prikaz tijeka ovog postupka od poziva za sudjelovanje na javnoj dražbi do donošenja pobijanog rješenja, te u vezi s tim ističe kako je sudjelovao u javnoj dražbi u listopadu i studenom 2019. a tek je u lipnju 2020. doneseno rješenje kojim su predmetne nekretnine njemu dosuđene te kako je općepoznata činjenica da su u tome vremenskom razdoblju nastupile izvanredne okolnosti izazvane pandemijom koje se dovele do financijske neizvjesnosti i nestabilnosti. Žalitelj dalje navodi kako prvostupanjski sud uopće nije uzeo u obzir institut promijenjenih okolnosti iz članka 369. Zakona o obveznim odnosima zbog čega je pogrešno utvrdio da je žalitelj teže zlouporabio svoja procesna ovlaštenja sudjelovanjem na elektroničkoj javnoj dražbi i odustajanjem od kupnje nekretnina. Posebno ukazuje na to da je prvostupanjski sud pogrešno primijenio odredbu članka 10. stavka 2. Zakona o parničnom postupku jer se ona ne može primijeniti na sudionike u dražbi s obzirom da oni nisu stranke u stečajnom postupku i u vezi s tim tvrdi da sud nije ovlašten ekstenzivno tumačiti zakon prilikom izricanja novčane kazne jer time krši jedno od temeljnih načela kažnjavanja da nema kazne bez propisa. Pored toga tvrdi kako prvostupanjski sud nije napravio nikakvu razliku između prvog kupca i žalitelja iako njihova uloga i položaj u elektroničkoj javnoj dražbi nisu jednaki s obzirom na to da je prvi kupac trebao platiti kupovninu još u siječnju 2020. prije nastupanja izvanrednih okolnosti i događaja, pa čak i da je došlo do zloupotrebe procesnih ovlaštenja smatra da stupanj zlouporabe ne može biti jednak da bi im sud odredio novčanu kaznu u istom iznosu. Žalitelj se zatim poziva na odredbu članka 106. Ovršnog zakona koja predviđa posljedicu za onog kupca koji ne položi kupovninu u određenom roku, pa smatra da je nezakonito kažnjavati ponuditelja novčanom kaznom, ako je već samim zakonom dopuštena mogućnost odustanka od kupnje nekretnine odnosno da je nepravilno i nezakonito odrediti zadržavanje jamčevine i istovremeno izreći ponuditelju novčanu kaznu. Predlaže da ovaj žalbeni sud uvaži žalbu i ukine pobijani dio rješenja. Traži naknadu troškova žalbe u iznosu od 7.812,50 kn.

Žalba Darija Sajka je osnovana.

Žalba Tihomira Grđana je djelomično osnovana.

Pobijano rješenje ispitano je na temelju odredbe članka 365. stavka 2. u vezi s člankom 381. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj: 148/11-pročišćeni tekst i 25/13, 89/14 i 70/19; dalje u tekstu: ZPP) i člankom 10. Stečajnog zakona („Narodne novine“ broj 71/15 i 104/17) u granicama žalbenih razloga, pazeći po službenoj dužnosti na bitne povrede odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 2. točaka 2., 4., 8., 9., 11., 13. i 14. ZPP-a, kao i na pravilnu primjenu materijalnog prava (članak 356. ZPP-a).

U obrazloženju pobijanog rješenja navedeno je kako je u ovom stečajnom postupku Financijska agencija dostavila izvješće o provedenoj elektroničkoj javnoj dražbi, da je rješenjem poslovni broj St-691/2016-168 od 23. lipnja 2020. oglašeno nevažećim rješenje o dosudi ovoga suda poslovni broj St-691/2016-115 od 13. siječnja 2020. kojim su predmetne dosuđene ponuditelju Dariju Sajku, jer nije u roku uplatio kupovninu, pa su slijedom toga nekretnine dosuđene idućem najboljem ponuditelju Tihomiru Grđanu. Kako ni taj ponuditelj nije uplatio kupovninu u određenom roku prvostupanjski sud je i to rješenje o dosudi oglasio nevažećim i nekretninu dosudio trećem najpovoljnijem ponuditelju Igoru Živkoviću na temelju odredbe članka 103. stavka 6. Ovršnog zakona, dok je o zadržavanju jamčevine koju je položio kupac Tihomir Grđan odlučio na temelju odredbe članka 106. stavka 3. Ovršnog zakona.

Odluke o izricanju novčane kazne ponuditeljima Dariju Sajku i Tihomiru Grđanu prvostupanjski sud je donio pozivom na odredbu članka 10. stavaka 1. i 2. ZPP-a zato što smatra da su te osobe teže zloupotrijebile svoja prava koja im pripadaju kao sudionicima elektroničke javne dražbe jer su očito zlonamjerno i bez imalo uvažavanja interesa ostalih lojalnih sudionika na dražbi, koji su imali legitimna očekivanja da će se postići poštena cijena predmetnih nekretnina, sudjelovali u dražbi, a nisu uplatili kupovninu koju su postigli kao najpovoljniji ponuditelji na dražbi, čime su uzrokovali i nepotreban dodatan angažman suda na donošenju rješenja o oglašavanju rješenja o dosudi nevažećima. Takav zaključak prvostupanjski sud zasniva na činjenicama da je prva ponuđena cijena za predmetne nekretnine bila 14.202,50 kn, a nakon toga je cijena podizana čak 62 puta, tako da je na kraju završila na 298.702,50 kn, koliko je ponudio Darijo Sajko, odnosno 293.702,50 kn koliko je ponudio slijedeći najpovoljniji ponuditelj Tihomir Grđan, iako te obje ponuđene cijene već po samoj logici stvari ne mogu biti utemeljene na racionalnom i tržišnom raspolaganju sudionika u obveznom odnosu. Pored toga prvostupanjski sud smatra da je takvo postupanje nedvojbeno dovelo do daljnjeg odugovlačenja ovoga stečajnog postupka, na štetu svih vjerovnika, budući da je prvo rješenje o dosudi doneseno još 13. siječnja 2020. a gotovo devet mjeseci kasnije, još nema konačnog dovršenja postupka unovčenja predmetnih nekretnina upravo zbog šikanoznog postupanja ovih sudionika u dražbi.

Iz sadržaja žalbe Tihomira Grđana proizlazi da taj žalitelj pobija točke VI. i VII. izreke rješenja samo zato što smatra da se ne može istovremeno odrediti zadržavanje jamčevine i izreći novčana kazna zbog toga što kupac nije uplatio kupovninu u određenom roku. Štoviše, žalitelj se poziva na odredbe članka 106. stavaka 2. i 3. Ovršnog zakona kojima je propisano da ako kupac u određenom roku ne položi kupovninu, sud će rješenjem prodaju

oglasiti nevažećom i odrediti novu prodaju, uz uvjete određene za prodaju koja je oglašena nevažećom; iz položene jamčevine namirit će se troškovi nove prodaje i naknaditi razlika između kupovnine postignute na prijašnjoj i novoj prodaji. Drugim riječima, taj žalitelj ne dovodi u pitanje pravilnost i zakonitost pobijanog rješenja o zadržavanju jamčevine.

Ni ovaj sud ne nalazi nikakve nepravilnosti u postupanju prvostupanskog suda u odnosu na odluku o tome da će se iz jamčevine koju je uplatio Tihomir Grđan namiriti troškovi nove prodaje i naknaditi razlika između kupovnine postignute na prijašnjoj i novoj prodaji. Takva odluka je u skladu s navedenom odredbom članka 106. stavka 3. Ovršnog zakona.

Stoga je žalba Tihomira Grđana u odnosu na taj dio rješenja odbijena kao neosnovana i rješenje prvostupanskog suda potvrđeno na temelju odredbe članka 380. stavka 2. ZPP-a u vezi s odredbom članka 10. Stečajnog zakona.

U odnosu na odluku o izricanju novčane kazne Dariju Sajku i Tihomiru Grđanu, iz obrazloženja pobijanog rješenja doista se ne može utvrditi koji je od ovih ponuditelja sudjelovao u dražbi tako da je 62 puta nudio novu višu cijenu za predmetne nekretnine. S druge strane, iz izvješća Financijske agencije o provedenoj elektroničkoj javnoj dražbi, identifikator nadmetanja 18192, proizlazi da je Dario Sajko sudjelovalo u toj javnoj dražbi samo jedanput i ponudio cijenu u iznosu od 298.702,50 kn. Stoga se na njega ne mogu odnositi razlozi koje je prvostupanski sud naveo u prilog postojanja zloupotrebe procesnih ovlaštenja kao opravdanje za izricanje novčane kazne. Okolnost da je ta cijena višestruko puta veća od prve ponuđene cijene ne može sama za sebe ukazivati na zloupotrebu procesnih ovlaštenja jer je cilj svake dražbe postizanje što veće cijene. Također okolnost da je sud morao dva puta oglašavati nevažećom prodaju nekretnina ne može značiti da su odustajanjem od prodaje ponuditelji zloupotrijebili svoja procesna ovlaštenja.

Uostalom, iz podataka u spisu razvidno je da je prvostupanski sud prvo rješenje o dosudi nekretnine donio 13. siječnja 2020., a drugo rješenje kojim tu prodaju oglašava nevažećom tek 23. lipnja 2020., iako je rok za uplatu kupovnine bio 15 dana od pravomoćnosti rješenja o dosudi prvom najpovoljnijem kupcu.

Nadalje, iz izvješća o provedenoj elektroničkoj javnoj dražbi proizlazi da je kupac Veseljko Špoljar ponudio cijenu u iznosu od 14.202,50 kn, a nakon toga je višu cijenu ponudio Tihomir Poljak u iznosu od 17.702,50 kn, a potom opet Veseljko Špoljar u iznosu od 19.202,30 kn. Nakon tih ponuda nastavili su licitirati samo ponuditelji Igor Živković i Tihomir Grđan, da bi na kraju zadnju i jedinu ponudu dao Darijo Sajko.

Da bi se moglo smatrati da je Tihomir Grđan davanjem višestrukih ponuda za kupnju nekretnine u javnoj dražbi i kasnijim odustajanjem od kupovnine teže zloupotrijebio prava koja mu pripadaju sudjelovanjem u dražbi, bilo bi potrebno dokazati da je djelovao zajedno s drugim ponuditeljima u ovoj javnoj dražbi, posebno s ponuditeljima Igorom Živkovićem i Veseljkom Špoljarem, jer bi odustankom Tihomira Grđana i eventualnim budućim odustajanjem ponuditelja Igora Živkovića od kupovnine, ponuditelj Veseljko Špoljar stekao pravo na dosudu nekretnine po znatno nižoj cijeni od one koja je postignuta na javnoj dražbi. Jednostavnije rečeno o zloupotrebi javne dražbe u ovom slučaju moglo bi se govoriti tek ako i kupac Igor Živković, koji je ponudio cijenu od 288.702,50 kn, odustane od kupovine odnosno

ako ne uplati kupovninu u roku koji mu je određen točkom III. pobijanog rješenja. Prema tome, razlozi koje prvostupanjski sud navodi u prilog opravdanosti izricanja novčane kazne ponuditeljima koji su sudjelovali u žalbi, a nisu uplatili kupovninu, za sada se ne mogu prihvatiti kao valjani i utemeljeni na postupanju tih osoba.

Neovisno o tome, osnovano oba žalitelja tvrde da je Ovršnim zakonom koji se na temelju odredbe članka 247. stavka 1. Stečajnog zakona na odgovarajući način primjenjuje na prodaju nekretnine na kojoj postoji razlučno pravo u stečajnom postupku, propisano postupanje suda u slučaju kada kupac u određenom roku ne položi kupovninu i da su oba žalitelja iskoristili pravo da kao sudionici u žalbi istaknu svoje ponude, a okolnost da nisu uplatili kupoprodajnu cijenu dovodi da gubitka prava na povrat jamčevine, a ne predstavlja valjan razlog za izricanje novčane kazne.

Također, sud je dužan odmah nakon proteka roka za uplatu kupovnine postupiti u skladu s odredbom članka 103. stavka 6. Ovršnog zakona, u odnosu na svakog slijedećeg ponuditelja koji je ispunio uvjete da mu se dosudi nekretnina. S obzirom na to da je takvo postupanje propisano zakonom, ono ne može predstavljati razlog za kažnjavanje sudionika u dražbi zato što su odustajanjem od kupovine uzrokovali nepotreban angažman suda na donošenju novih rješenja o dosudi.

Osnovano žalitelj Tihomir Grđan ukazuje i na pogrešnu primjenu odredbe članka 10. ZPP-a, iako iz toga izvodi pogrešan zaključak da on kao sudionik u javnoj dražbi ne bi mogao biti kažnjen jer nije stranka stečajnog postupka. Naime, točno je da je riječ o prodaji nekretnine u stečajnom postupku, ali kako je već naprijed navedeno nekretnine se prodaju prema pravilima ovršnoga postupka o ovrsi na nekretnini (članak 247. Stečajnog zakona). To znači da je riječ o incidentalnom ovršnom postupku unutar stečajnog postupka, pa se na njega primjenjuju i opća pravila tog postupka. Odredbom članka 16. stavak 6. Ovršnog zakona propisani su slučajevi u kojima sud može izreći novčanu kaznu osobama koje svojim protupravnim radnjama ometaju provođenje ovršnog postupka.

Zaključno, valja dodati da se oba žalitelja nepotrebno pozivaju na okolnosti uzrokovane pandemijom, jer za primjenu odredbe članka 103. stavka 6. Ovršnog zakona nije potrebno da je kupac kojemu je nekretnina bila dosuđena odustao od kupovnine iz opravdanih razloga. Dovoljno je samo utvrditi da nije u određenom roku uplatio kupovninu i da je time izgubio pravo na dosudu nekretnine i pravo na povrat dane jamčevine u cijelosti ili djelomice, ovisno o tome u kojoj mjeri se iz nje mogu namiriti troškovi nove prodaje i naknaditi razlika između kupovnine postignute na prijašnjoj i novoj prodaji.

Također, potrebno je dodati i da su potpuno neosnovane tvrdnje žalitelja Tihomira Grđana o tome da je sud trebao uzeti u obzir odredbu članka 369. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ broj: 35/05, 41/08, 78/15 i 29/18). Tom zakonskom odredbom uređeno je pitanje raskida ugovora zbog promijenjenih okolnosti o kojem bi sud mogao odlučivati samo povodom tužbe za raskid ili izmjenu ugovora, ako bi se stranka koja traži raskid ili izmjenu ugovora pozvala na izvanredne okolnosti koje su nastale nakon sklapanja ugovora, a nisu se mogle predvidjeti u vrijeme sklapanja ugovora i zbog kojih bi ispunjenje obveze za jednu ugovornu stranu postalo pretjerano otežano ili bi joj nanijelo pretjerano veliki gubitak. Već iz sadržaja ove odredbe očito je da se odnosi na ugovorne odnose i ne može se

primijeniti na dosudu nekretnine u ovršnom postupku, a k tome sud na postojanje promijenjenih okolnosti ne pazi po službenoj dužnosti ni kada je riječ o ugovornim odnosima.

Na temelju navedenog proizlazi da je zbog pogrešne primjene odredbe članka 106. stavak 3. Ovršnog zakona i članka 10. stavaka 1. i 2. ZPP-a, prvostupanjski sud donio nepravilno i nezakonito rješenje o izricanju novčane kazne, koje žalitelji s pravom pobijaju.

Zato je na temelju odredbe članka 380. točke 3. ZPP-a u vezi s odredbom članka 10. Stečajnog zakona valjalo uvažiti žalbe oba žalitelja i ukinuti rješenje prvostupanjskog suda u točkama VII. i IX. njegove izreka bez potrebe vraćanja na ponovan postupak.

O zahtjevu za naknadu troškova žalbe koji je stavio žalitelj Tihomir Grđan, ovaj sud nije odlučivao jer osoba kojoj je kao sudioniku u dražbi izrečena novčana kazna ne može podnijeti zahtjev za naknadu troškova ni prema odredbama Ovršnog zakona ni Stečajnog zakona, a ni prema pravilima parničnog postupka koji se u tim postupcima primjenjuju na odgovarajući način.

Zagreb, 4. studenog 2020.

Predsjednik vijeća
Dubravka Matas

Broj zapisa: **1789a-d6ca3**

Kontrolni broj: **067de-1108b-7a9fb**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan sljedećim certifikatom:

CN=DUBRAVKA MATAS, L=ZAGREB, O=VISOKI TRGOVAČKI SUD REPUBLIKE HRVATSKE,
C=HR

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://usluge.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti-dokumenta/>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Visoki trgovački sud Republike Hrvatske** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.